

HISTORIE OBCE VELKÉ KUNĚTICE

Spíše německý název Kunzendorf napovídá, že šlo původně asi o Konrádovu ves; pravděpodobné je však také spojení s českým osobním jménem Kuřata. Přívlasek Velké (Gross) se začal užívat postupně k odlišení od Suchých Kunětic (dnes Konradów v Polsku), zejména po rozdělení Slezska roku 1742. K obci patřily osady Strachovičky (německy Strachwitzthal) a Františkov (Franzberg) a o samotě ležící dřívější celnice Výhled (Gucke). Celá obec byla v roce 1976 připojena k Supíkovcům, ale v roce 1990 se opět osamostatnila. Původním znamením obce bylo srdce, z něhož vyrůstaly tři květiny; později rytec připojil ještě dvě dole překřížené ratolesti.

Velké Kunětic jsou umístěny severně od Jeseníku, při státní hranici s Polskem, do roku 1945 s Německem. Ves se táhne od jihu k severu kolem místních komunikací, které vedou od Písečné přes Supíkovice k státním hranicím, kde je přetíná téměř kolmo silnice z Mikulovic do Vidnavy. Dříve zástavba v postatě plynule pokračovala přes státní hranice k severu. Osada Strachovičky leží při silnici jihozápadně, kdežto osada Františkov jihovýchodně od Velkých Kunětic; dnes z ní zůstalo jenom několik domů. Katastr o rozloze 981 hektaru se v severní části při státní hranici pozvolna sklání do roviny podél řeky Nisy, kdežto do jeho jižní části zasahují poslední severní svahy výběžku Rychlebských hor, tzv. Sokolského hřbetu mezi Jeseníkem a Žulovou. Střední nadmořská výška obce je 340 m.

Počet obyvatel Velkých Kunětic se od druhé poloviny 19. století až do roku 1945 stále zvyšoval. V roce 1900 bylo v celé obci napočítáno 1344 obyvatel a 197 domů, z toho ve Františkově 169 osob a 32 domů a ve Strachovičkách 171 osob a 29 domů. Vrcholu bylo v tomto směru dosaženo po první světové válce, takže v roce 1930 tu žilo již 1448 obyvatel; tehdy se v této dříve jednoznačně německé obci objevila nepatrná česká menšina (celkem 17 Čechů). Po odsunu německého obyvatelstva a novém osídlení se počet obyvatel radikálně snížil na 635 osob ve 233 domech v roce 1950. Izolace od sousedního státu se po zrušení pohraničních přechodů prohloubila a ani dodatečné snahy po dosídlení nevedly k patřičnému výsledku. V roce 1991 bylo v této obci zjištěno jenom 575 osob a 138 domů, osady již nebyly považovány za samostatné části.

Kunětic se sice objevují prvně z listiny z roku 1284, ale byly založeny zcela zřejmě již mnohem dříve. Byly zde asi dva dvory, které se později staly základem dvou relativně samostatných částí Kunětic. Ves patřila již v této době vratislavskému biskupství a podle počtu vysazených 60 lánů byla poměrně velká; značný majetek, včetně jednoho dvora, měli místní fojti. O významu vsi svědčila i zdejší fara, známá již koncem 13. století, a samozřejmě kostel. Stávalo se často, že držitelem biskupského i fojtského statku byla jedna a táž osoba a od konce 14. století k nim patřival i další majetek v Borkendorfu (dnes Burgrabice v Polsku). V závěru 15. století zde byly lomy na vápenec a v okolí byla zřejmě dolována železná ruda; to vše pro vápenku a hamry nedaleko Borkendorfu. O sto let později připojil vratislavský biskup kunětický a borkendorfský statek ke svému zboží v Supíkovcích. Hamry tehdy již neexistovaly, ale o to více se zde páliło vápno. Na počátku 17. století se poddaní vzbouřili proti nesnesitelnému zvýšení robot a jejich vůdce Fabian Tunkel byl v roce 1608 v Nise popraven. Za třicetileté války byla ves velmi zpustošena.